

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

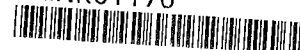
uw kenmerk

betreft
Kenniscoaches Doelmatig
Waterbeheer

ons kenmerk
FLO/U201200231
Lbr. 12/022

GEMEENTE HELLEDOORN	
Behand.:	A/R SMO
13 FEB 2012	
A/B Stuk	Trefw. Estand 13/2/12
Werkpr.	arc / lbr.
Kopie aan:	bw/com RWT
archieff	D/N reeks V/Vertr.
13 februari 2012	

12INK01176

Geacht college en gemeenteraad,

Met de ondertekening van het Bestuursakkoord Water medio 2011 zijn de bestaande afspraken over intensieve samenwerking tussen gemeenten onderling en gemeenten en waterschappen in het stedelijk waterbeheer nogmaals bekrachtigd. Gemeenten en waterschappen hebben hiermee de komende jaren de ruimte om zelf invulling te geven aan het bereiken van een doelmatiger waterbeheer.

De uitwerking van de afspraken in het bestuursakkoord water is inmiddels in volle gang. In oktober informeerden wij u al middels een ledenbrief over de stand van zaken van de regionale uitwerking¹. De uitwerking van de afspraken vragen keuzes op het gebied van kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid. De opgave en uitwerking lijken eenvoudig, maar de praktijk blijkt complex en veeleisend. Het stedelijk waterbeheer en de riolering is inhoudelijk ingewikkeld door de toenemende rol van het hemelwater en de relaties met de inrichting van de openbare ruimte en het watersysteem. Bovendien maken de verschillende perspectieven en belangen van mensen en organisaties het uitwerkingsproces complex.

De ambities van het Bestuursakkoord Water vragen om een cultuurverandering, dus een andere aanpak en werkwijze. Om de samenwerkende partijen in de regio daarbij te ondersteunen zijn er nu kenniscoaches. De kenniscoaches zijn een initiatief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Unie van Waterschappen (UvW) en VEWIN. Dit wordt ondersteund door het ministerie van Infrastructuur en Milieu en stichting RIONED voert het programma uit.

In deze ledenbrief informeren wij u over het programma van de kenniscoaches.

¹ Zie ook de ledenbrief van 11 oktober 2011, lbr 11/063:
<http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/10/957.html>

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Kenniscoaches Doelmatig
Waterbeheer

ons kenmerk
FLO/U201200231
Lbr. 12/022

datum
13 februari 2012

Samenvatting

Met de ondertekening van het Bestuursakkoord Water medio 2011 zijn de bestaande afspraken over intensieve samenwerking tussen gemeenten onderling en gemeenten en waterschappen in het stedelijk waterbeheer nogmaals bekrachtigd. Gemeenten en waterschappen hebben hiermee de komende jaren de ruimte om zelf invulling te geven aan het bereiken van een doelmatiger waterbeheer.

De uitwerking van de afspraken in het bestuursakkoord water vragen keuzes op het gebied van kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid. De opgave en uitwerking lijken eenvoudig, maar in de praktijk blijkt het complex en veeleisend. Het stedelijk waterbeheer en de riolering is inhoudelijk ingewikkeld door de toenemende rol van het hemelwater en de relaties met de inrichting van de openbare ruimte en het watersysteem. Bovendien maken de verschillende perspectieven en belangen van mensen en organisaties het uitwerkingsproces complex.

De ambities van het Bestuursakkoord Water vragen om een cultuurverandering, dus een andere aanpak en werkwijze. Om de samenwerkende partijen in de regio daarbij te ondersteunen zijn er nu kenniscoaches. Hierover informeren wij u in deze ledenbrief.

Wat zijn kenniscoaches?

Kenniscoaches zijn onafhankelijke topprofessionals met kennis van het stedelijk waterbeheer en samenwerkingsprocessen en met coachende vaardigheden. Kenniscoaches werken bij een gemeente, waterschap, drinkwaterbedrijf of de rijksoverheid. Zij vervullen de rol van kenniscoach dus naast hun eigen baan. Als samenwerkende partijen (gemeenten, waterschappen en/of drinkwaterbedrijven) kunt u een kenniscoach inschakelen.

De kenniscoach zal geen reguliere adviesvraag beantwoorden en verschilt dan ook van een extern adviseur. Bij een traject met een kenniscoach is uw vraag de start van een dialoog. Een kenniscoach stelt kritisch-opbouwende vragen, reflecteert en helpt u de vraag zelf te beantwoorden. Hierbij blijft u zelf probleemeigenaar en verantwoordelijk voor een oplossing. De kenniscoach fungeert als katalysator bij het komen tot een oplossing.

Aan de slag met een kenniscoach?

Mogelijke onderwerpen voor een traject met een kenniscoach:

- o Hoe kunnen de besparingsdoelstellingen worden gerealiseerd? Wat blijken in de praktijk de meest kansrijke werkprocessen? Is in de organisatie het beheer op orde of zijn er verbetermogelijkheden?
- o Zijn de in onze regio geprogrammeerde investeringen kosteneffectief? Wordt geïnvesteerd op de juiste plek en het juiste moment?
- o Is de staat en het functioneren van het systeem wel voldoende in beeld om te beoordelen of de geplande investeringen de juiste zijn?
- o Hoe werkt beschikbare kennis door bij alle deelnemende/betrokken organisaties op de werkvloer?
- o Bij welke werkprocessen kunnen gemeenten en waterschappen elkaar versterken?
- o Welke rol kan het drinkwaterbedrijf spelen in het regionale uitwerkingsproces?
- o Wat zijn de kansen en bedreigingen (weerstand) voor de verschillende organisaties en medewerkers?
- o Hoe kunnen medewerkers in de eigen of andere organisaties worden betrokken?
- o Hoe kunnen collega's, managers of bestuurders worden betrokken?
- o Hoe kan vertrouwen worden gecreëerd tussen mensen in het uitwerkingsproces?
- o Hoe kan de regionale samenwerking juridisch worden verankerd?

Waarom een kenniscoach?

In het stedelijk waterbeheer vindt een cultuurverandering plaats. Het vertrekpunt was een cultuur waarin u veelal afzonderlijk van elkaar op basis van normen investeringsbeslissingen nam. Waar we naartoe gaan, is een cultuur waarin u in gezamenlijke verantwoordelijkheid vraagstukken op korte en lange termijn oplost. Van normen naar argumenten dus, gebaseerd op kennis. Het Bestuursakkoord Water bekrachtigt deze cultuurverandering.

De uitdagingen in de sector zijn groot. We moeten ondermeer:

- met heviger buien omgaan;
- de waterkwaliteit verbeteren;
- de infrastructuur in stand houden (vervangingsopgave);
- afvalwater benutten voor energie en grondstoffen;
- kosten besparen;
- het toenemende personeelstekort het hoofd bieden.

Deze uitdagingen vergen een aanpak waarbij innovatie, de kosteneffectiviteit van maatregelen en efficiëntie in de uitvoering voorop staan. Het gaat dus om: 'de goede dingen goed doen'. Dit vraagt om meer kennis in de regio over effectiviteit van maatregelen en een betere toepassing van kennis in de praktijk. Hierbij is het bundelen van kennis en capaciteit een belangrijk middel. In het perspectief van de lopende cultuurverandering zullen met name gemeenten en waterschappen op basis van nieuwe kennis en inzichten gaan kijken of gemaakte investeringsafspraken moeten worden heroverwogen.

Hoe pakt u dat in de praktijk aan? Een kenniscoach kan u en uw regionale partners hierbij helpen. Niet alleen met inhoudelijke kennis, maar zeker ook met kennis over de regie van regionale uitwerkingsprocessen. Om goede resultaten te behalen, is de wil om te verbeteren essentieel. Dat moet dan ook het uitgangspunt zijn bij een kenniscoachtraject.

Wat is doelmatig waterbeheer?

Bij doelmatig waterbeheer gaat het in de kern om twee vragen:

- o Doen we de goede dingen?
- o Doen we de dingen goed?

Doen we de goede dingen?

De eerste vraag richt zich op de keuzes in beleidsvoorbereiding en investeringen. Van de jaarlijkse kosten in de waterketen hangt de helft tot driekwart samen met beleidskeuzes en investeringsbeslissingen. Om deze vraag positief te beantwoorden, moet u onder meer op de volgende vragen een overtuigend antwoord krijgen:

- o Zijn de geprogrammeerde investeringen goed onderbouwd en kosteneffectief? Is voldoende rekening gehouden met innovatieve technieken en concepten?
- o Staan bij de afweging van maatregelen de laagste maatschappelijke kosten centraal? Is de afweging optimaal vanuit het perspectief van de keten én de openbare ruimte?
- o Wordt de infrastructuur vervangen, is repareren een optie of is niks doen (uitstel) ook mogelijk?

Doen we de dingen goed?

De tweede vraag richt zich op de meer operationele onderdelen van de beheertaak. Om deze vraag positief te beantwoorden, moet u onder meer op de volgende vragen een overtuigend antwoord krijgen:

- o Kennen we het systeem voldoende? Hoe ligt het erbij en hoe functioneert het?
- o Werkprocessen: doen we dingen zelf, gezamenlijk of kunnen we ze beter uitbesteden?

Mist u overtuigende antwoorden op deze vragen? Of hebt u het gevoel dat het anders kan? Onderneem dan actie en neem het initiatief om in uw regio een kenniscoach in te schakelen.

Kosten worden deels vergoed

Het programma van de kenniscoaches komt voort uit het Bestuursakkoord Water. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu vergoedt de helft van de kosten, de andere helft betaalt u als regio zelf. De inzet van een kenniscoach is laagdrempelig. Er zijn geen uitgebreide verantwoording en rapportages aan verbonden.

Hoe schakelt u een kenniscoach in?

Het programma van kenniscoaches is vraaggestuurd. Als regio van samenwerkende partijen bepaalt u zelf wanneer u een kenniscoach inzet en met welke vraag. Voorwaarde is wel dat de vraag past bij en bijdraagt aan het realiseren van de doelen van het Bestuursakkoord Water.

Heeft u een vraag en bent u geïnteresseerd in een traject met een kenniscoach? Neem dan contact op met Stichting RIONED (0318-631111). U kunt natuurlijk ook opnemen met het VNG-bureau, Reginald Grendelman (reginald.grendelman@vng.nl of 070-3738061).

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet
lid directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.